

har gjort. Man er altid vant til at betragte en saadan Mand som hørende til Menighedens Ælste. Nu mener jeg ikke, at Kultusministeren er den ældste indenfor den kristne Menighed, heller ikke maasse den mest erfarne; men han staar alligevel som en Mand, der skulde have Hovedindflydelsen paa Ledelsen af den danske Folkekirke. Jeg tør ikke tvivle om og vil ikke vove at sige Andet, end at den høitærede Kultusminister er en alvorlig Kristen. Al Respekt for den høitærede Minister, og jeg mener, at Ægtefæltet for ham er helligt; men Enhver kan jo se det paa sin Maade, og jeg kan ikke forstaa, at en sliq borgerlig Indretning ikke kan stiftes paa borgerlig Maade. Det er efter min Mening et af de største Misbrug, vi have haft, at en Mand og en Kvinde, der ikke tro paa den treenige Gud, skulle gaa hen til en Præst, som har bekendt og bekjender, at han tror derpaa, og at denne saa skal vie disse to Mennesker. Det er en Uret mod Præsten, og naar man virkelig staar som Chef for en sliq Menighed, mener jeg, at det netop gjælder om at se efter alle saadanne Brøst. Men det gaar her som paa andre Omraader, at vort Ministerium hjælper os fremad. Vi faae flere og flere Frihedsmænd her i Landet, og vi ville ogsaa faae flere og flere, der komme til at se Folkekirken Brøst. Jeg har hørt en af Folkekirken Præster sige, at man nok kan taffe Gud for den danske Folkekirke, men ikke kalde den en kristen Menighed. Jeg veed ikke, hvorfor man skal staa og holde sin beskyttende Haand derover. Lad os dog leve i Sandhed, og naar der er en kristen Menighed, saa skal den Dag nok komme, at vi skulle faae Raad til at holde Præster og Kirker selv, og faa faae vi ingen Brug for Kirkeministre.

Høgsbro: Der har været meget forskellige Meninger om, hvad den ærede Minister mente med et kirkeligt Organ, og Udtrykket er ogsaa for mig noget tvivlsomt, om jeg end ikke deler den Opfattelse deraf, som blev fremsat af det ærede Medlem fra Søndervinge (Gold). Den ærede Forslagsstiller (S. Holm) ansaa det for givet, at Ministeren dermed havde ment et Kirkeraad; men det kan jeg dog ikke ret tro; thi jeg kan ikke antage, at han virkelig skulde mene, at vi ikke uden et saadant skulde kunne give en Lov om Ægtefæls Stiftelse, som er en rent borgerlig Sag. At det er en rent borgerlig Sag, maa vist Alle erkende, skjøndt det ærede Medlem fra Svendborg (Lang) vel vil sige, at det er en rent kirkelig Sag, da han vilde, at vi endogaa skulde lade os bestemme af Hensyn til, hvorledes de forskellige kirkelige Grupper i Folkekirken vilde have det ordnet. For mig er det mindste Ægtefæltets Stiftelse en rent borgerlig Sag, og det hører fuldstændig ind under Rigsdagens Competence at give Lov derom uden at spørge nogen anden Autoritet end selve den

verdslige Lovgivningsmagt. Hvorledes den høitærede Minister skulde kunne mene, at det vilde være nødvendigt, at vi først fik et Kirkeraad, inden vi kunne give Lov om det nævnte Forhold, kan jeg ikke forstaa. Det er en Sag, der har været drøftet mangfoldige Gange, og vi have ogsaa derom hørt kirkelige Røster eller Organer, f. Ex. Kirkekommissionen. Da ved Slutningen af denne Kommissions Forhandlinger Nogle mente, at man ikke skulde behandle denne Sag videre, uden at man først havde faaet et Kirkeraad, var hele denne af 25 Medlemmer bestaaende Kommission paa 3 Medlemmer nær enig om, at det kunde der ikke være Tale om, men at Sagen var fuldstændig moden til Afgjørelse ad den almindelige Lovgivnings Bet. Selv fra et rent kirkeligt Synspunkt kan jeg derfor ikke se, at der kan være Noget til Ginder for, at vi give Lov derom; men det er, som sagt, en rent borgerlig Sag, som vi ligesaa godt kunne give Lov om, som vi f. Ex. ved Loven af 4de Marts 1857 gav en Lov om Daabstrængens Ophævelse. Vi have her den borgerlige Evang, der nu er til at lade Ægtefæltet stadsfæste af Kirken, men ved Siden af give vi en Bestemmelse om, at det skal have Stadsfæstelse af den verdslige Magt, ligesom vi i 1857 have de den verdslige Evang til at lade Børn døbe og ved Siden deraf bestemte, at Forældre skulle inden et Aars Forløb melde Barnets Fødsel og opgive dets Navn. Jeg kan altsaa ikke ret forstaa, at det skulde være et saadant Kirkeraad, som den ærede Minister vil forlange forud for Stadsfæstelsen af dette Lovforslag. Skulde det ikke desmindre være Tilfældet, vil jeg dog minde om, at blandt Medlemmerne i Kirkekommissionen var der flere, der ligesom sagde, at en Betingelse for, at vi kunde faae et Kirkeraad, var blandt Andet det, at vi først fik en Lov om borgerligt Ægtefælt; thi at faae et Kirkeraad, saalænge der var saa megen Sammenblanding af Stat og Kirke, som der fortiden er, kunde man ikke vente nogeninde vilde ske. Vilde man have et saadant Raad, maatte man først se at faae udskilt, hvad der utvivlsomt hører Staten til, og give den fuld Raadighed derover. Derimod kunde det maasse tænkes, at det kunde være noget Andet, som den ærede Minister mente ved et saadant kirkeligt Organ; jeg kom nærmest til at tænke paa en særskilt Kirkestyrelse, som vi jo tidligere have haft; men paa den anden Side kan jeg dog ikke forstaa, at det kan være hans Mening, thi den kirkelige Styrelse, vi for Siden have, mener man jo ellers kan fuldstændig vel administrere Kirkens Anliggender, ligesom den ifølge Grundloven ved Rigsdagens Hjælp kan faae de fornødne Lov vedtagne for dem. Den ærede Minister ansøgte som Noget, der særlig gjorde det nødvendigt, at man skulde have et saadant kirkeligt Organ, den Omstændighed, at Kirken ikke havde noget Middel til at værges sig imod dem af dens Medlemmer,